

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

5 בנובמבר 2007

179

כ"ד בחשון התשס"ח

עמוד

26	הצעת חוק הגנת השכר (תיקון מס' 24) (תלושי שכר), התשס"ח-2007
32	הצעת חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 5) (הודעה בעת רישום למוסדות חינוך), התשס"ח-2007

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת:

הצעת חוק הגנת השכר (תיקון מס' 24) (תלושי שכר), התשס"ח-2007

1. החלפת סעיף 24 בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - החוק העיקרי), במקום סעיף 24 יבוא:
- "פנקס שכר ותלוש 24. (א) מעביד חייב -
- (1) לנהל פנקס בדבר שכר העבודה המגיע לעובדיו ופרטי השכר ששולם להם (בחוק זה - פנקס שכר);
- (2) למסור לכל עובד, בכתב, רישום נתונים מתוך פנקס השכר, המפרט את פרטי השכר ששולם לו (בחוק זה - תלוש שכר);
- (ב) פרטי השכר בפנקס השכר ובתלוש השכר יכללו את הפרטים המנויים בתוספת.
- (ג) הרישום בפנקס השכר ומסירת תלוש השכר לעובד ייעשו לא יאוחר מהיום הקובע.
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על יחיד לגבי עובדו שאותו הוא מעסיק שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, זולת אם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, קבע אחרת לגבי סוגי מעבידים או עובדים כאמור ובתנאים ובדרך שקבע.
- (ה) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגוני מעבידים שהם לדעת השר יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לשנות, בצג, את התוספת."

דברי הסבר

שהיו נתונות לקביעת שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לקבוע עבירות פליליות נוספות בשל הפרת הוראות החוק וכן להוסיף במפורש סעדים לסמכות בית הדין לעבודה.

סעיפים ההצעה מפרטת את חובת המעביד לנהל פנקס ו-5 שכה, למסור לעובדו תלוש שכר, לכלול בו את הפרטים לפי התוספת לחוק, וזאת לא יאוחר מהיום הקובע, שהוא היום התשיעי לאחר המועד לתשלום שכר העבודה. ככלל, חובה זו לא תחול על מעביד שהוא יחיד לגבי עובדו שאותו הוא מעסיק שלא במסגרת עסקו או משלח ידו. בין הפרטים המנויים בתוספת לחוק, שהמעביד יחויב לפרט, מנוי הסכום הערכי של שכר המינימום (פרט 8 בתוספת המוצעת).

חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - החוק), קובע הוראות בנוגע לשכר העבודה, מועדי התשלום ואופן התשלום. בין היתר, סעיף 24 לחוק קובע את חובתו של מעביד לנהל פנקס שכר ולמסור לעובדיו את פירוט השכר, כלומר את תלוש השכר, לפי פרטים שקבע השר בהודעה שפורסמה ברשומות; סעיף 25 לחוק מפרט רשימה של הניכויים המותרים משכר העבודה; סעיף 26 לחוק מחייב להעביר ליעדם סכומים שנוכו על פי סעיף 25 וקובע עבירה פלילית - היחידה הקיימת היום בחוק - על מעביד המפר חובה זו ועל נושא משרה בתאגיד, אם העבירה נעברה על ידי התאגיד.

הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה להרחיב את מערך ההוראות האמורות, להעלות לדרגת חקיקה ראשית הוראות

¹ הצעת חוק מס' פ/733/17: הועברה לוועדה ביום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006); הצעת חוק מס' פ/1770/17: הועברה לוועדה ביום ה' בשבט התשס"ז (24 בינואר 2007).

² ס"ח התשי"ח, עמ' 86; התשס"ה, עמ' 913.

2. אחרי סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא:
- הוספת סעיפים
25 ו-25א
- "העברת סכומים
שנוכו
- 25א. סכום שנוכה בהתאם לסעיף 25, יעבירו המעביד למי שלו מיועד הסכום תוך 30 יום מהיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו נוכה, זולת אם נקבעה בחיקוק דרך אחרת.
- עונשין
- 25ב. (א) מעביד העושה אחד מאלה, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה - חוק העונשין) -
- (1) אינו מוסר לעובדו תלוש שכר עד המועד האמור בסעיף 24(ג), בניגוד להוראות סעיף 24(א); עבירה לפי פסקה זו היא מסוג העבירות של אחריות קפידה;
- (2) מוסר לעובדו תלוש שכר שלא נכללים בו פרטי השכר ששולם לעובד, כולם או חלקם, בניגוד להוראות סעיף 24(ב).
- (ב) מעביד שניכה סכומים משכרו של עובד, בניגוד להוראות סעיף 25, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
- (ג) מעביד שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו הסכומים, בניגוד להוראות סעיף 25א, דינו - מאסר שנתיים או קנס פי שישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.
- (ד) מעביד שעבר עבירה לפי הסעיפים הקטנים המפורטים להלן, בנסיבות מחמירות, דינו -
- (1) סעיף קטן (א) או (ב) - קנס פי חמישה מהקנס הקבוע באותו סעיף קטן, לפי העניין;
- (2) סעיף קטן (ג) - מאסר 30 חודשים או קנס פי שמונה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.
- (ה) בסעיף זה, "נסיבות מחמירות" - כל אחת מאלה:
- (1) המעשה נעשה בכוונה להשיג טובת הנאה לנאשם או לאחה או להימנע מתשלום המגיע לעובד או עבורה;
- (2) המעביד ביצע, בתקופה שאינה עולה על 12 חודשים, שלושה מעשים לפחות המהווים עבירה לפי חוק זה, כמפורט בכתב האישום.
3. בסעיף 26 לחוק העיקרי -
- תיקון סעיף 26
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "אחריות נושא משרה בתאגיד";
- (2) סעיף קטן (א) - בטל;

דברי הסבר

- סעיפים
2 ו-3
- מוצע להוסיף את סעיף 25ב לחוק, שעניינו עונשין בצד החובה לתת תלוש שכר מוצע לקבוע עבירה באחריות קפידה על מעביד שהפר את חובתו לנהל פנקס שכר או את חובתו למסור לעובדו תלוש שכר במועד (סעיף קטן (א)(1) המוצע). גם מעביד שמסר תלוש
- שכר שאינו משקף את פרטי השכר ששולם לעובד יהיה אחראי בפלילים (סעיף קטן (א)(2) המוצע).
- כמו כן, מוצע לקבוע כי ניכוי סכומים משכרו של העובד שלא לפי סעיף 25 לחוק יהיה עבירה פלילית (סעיף קטן (ב) המוצע).

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "לפי סעיף קטן (א)" יבוא "לפי סעיף 25ב", ובמקום "הקנס הקבוע בסעיף 61(א)4" לחוק העונשין, התשל"ו-1977 יבוא "מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה";

(4) בסעיף קטן (ג), במקום "לפי סעיף קטן (א)" יבוא "לפי סעיף 25ב".

אחרי סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא: 4. הוספת סעיף 26 א

"סמכות שיפוט 26א. (א) לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות חוק זה, והוא רשאי לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון, בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין, נוסף על כל פיצוי או סעד אחר.

(1) מצא בית הדין לעבודה כי המעביד פעל בניגוד להוראות סעיף 24(ג), יהיה העובד זכאי לפיצוי ללא הוכחת נזק, בשל כל תלוש שכר שלגביו פעל המעביד כאמור; פיצוי זה יהיה נוסף על כל פיצוי אחר כאמור בסעיף קטן (א).

(2) הפיצוי כאמור בפסקה (1) יהיה בסכום שלא יפחת מ-1,000 שקלים חדשים ולא יעלה על 5,000 שקלים חדשים, ואולם רשאי בית הדין, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לפסוק פיצוי בסכום אחר.

(3) על אף הוראות פסקה (2), לא נמסר לעובד תלוש שכר כדיון, פעמיים לפחות בתקופה של 24 חודשים, לא יפחית בית הדין את סכום הפיצוי".

אחרי סעיף 36 לחוק העיקרי יבוא: 5. הוספת תוספת

"תוספת

(סעיף 24(ב))

פרטי השכר ששולם לעובד

1. פרטים לגבי העובד והמעביד -

(1) שם משפחה ושם פרטי של העובד ומספר הזהות שלו;

(2) שם המעביד, מספר הזהות שלו או מספר התאגיד, ומען מקום העבודה או עסקו של המעביד.

2. תאריך תחילת ההעסקה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות סעיף 26(א) לחוק בנוסחו הנוכחי בדבר החובה להעביר ניכויים משכרו של העובד ליעדים והעבירה הפלילית על מי שמפר חובה זו, יופיעו לפי המוצע בנפרד, בסעיף 25 ובסעיף 25(ג) לחוק.

סעיף 4 מוצע לקבוע במפורש את סמכותו הייחודית של בית הדין לעבודה לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות החוק ולאפשר לו, בין היתר, לפסוק פיצויים על נזק שאינו ממוני.

רמות הענישה יוחמרו לגבי עבירות אלה אם העבירות ייעברו בנסיבות מחמירות, שהן ביצוע המעשה בכוונה להשיג טובת הנאה למעביד או לאחר, או בכוונה להימנע מתשלום המגיע לעובד או שמשולם עבורו, או ביצוע סדרתי של שלוש עבירות לפחות לפי החוק בפרק זמן של 12 חודשים (סעיף קטן (ד)).

ההוראה בדבר אחריות פלילית של נושא משרה בתאגיד תחול ביחס לכל העבירות, ועונשו של נושא המשרה יהיה מחצית הקנס הקבוע לכל עבירה (סעיף 3).

3. **תקופת התשלום -**
- (1) לגבי עובד במשכורת - היקף המשרה; לגבי עובד בשכר - הבסיס שלפיו משולם השכר; לגבי עובד ששכר עבודתו נקבע לפי דירוג, מכוח הסכם קיבוצי או לפיו - יש לציין גם את דירוג העובד ודרגתו;
 - (2) התקופה הקלנדרית שבעדה שולם השכר;
 - (3) מספר ימי העבודה ושעות העבודה במקום העבודה בתקופה שבעדה שולם השכר;
 - (4) מספר ימי העבודה שבהם עבד העובד בפועל בתקופה שבעדה שולם השכר;
 - (5) מספר שעות העבודה בפועל של העובד בתקופה שבעדה שולם השכר; אם העובד נמנה עם עובדים כאמור בסעיף 30(א)6 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, יש לציין זאת במפורש;
 - (6) מספר ימי החופשה שניתנו בתקופת התשלום ויתרת ימי החופשה, וכן מספר ימי המחלה שנוצלו בתקופת התשלום ויתרת תקופת המחלה הצבורה.
4. **השכר ששולם לעובד -**
- (1) ערך השכר המשולם לעובד בעד שעת עבודה רגילה;
 - (2) השכר הרגיל;
 - (3) תשלומים אחרים, נוסף על השכר הרגיל, לרבות גמול שעות נוספות ומנוחה שבועית, פריזן עבודה, דמי הבראה, דמי חופשה ודמי מחלה, וכיוצא באלה, שיפורטו לגביהם סוג התשלום, מספר היחידות שעבורן שולם - אם הוא משולם לפי יחידות, וסכום התשלום;
 - (4) סך כל השכר והתשלומים האחרים החייבים במס הכנסה;
 - (5) סך כל השכר והתשלומים האחרים החייבים בדמי ביטוח לאומי;
- שולם תשלום מהתשלומים המפורטים בפרט זה בעד תקופה שאינה התקופה האמורה בפרט 3(2), תצוין ביחס לאותו תשלום התקופה שבעדה שולם.
5. **הניכויים -**
- (1) ניכוי מס הכנסה;
 - (2) ניכוי דמי ביטוח לאומי;
 - (3) ניכוי דמי ביטוח בריאות;
 - (4) ניכוי לקופת גמל, שיפורט לפי הקופה שאליה הניכוי מיועד וסכומו;
 - (5) כל ניכוי אחר, שיפורט לפי סוג הניכוי וסכומו;
 - (6) סך כל הניכויים.
6. תשלומי המעביד עבור תנאים סוציאליים לעובד, שאינם משולמים ישירות לעובד ואינם מנוכים משכר העובד, לרבות הפרשות המעביד לקופת גמל.
7. **פרטי הפירעון -**
- (1) הסכום הכולל (ברוטו) המגיע לעובד במועד התשלום;

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכות זו תעמוד לדין בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

כמו כן, מוצע להסמיך את בית הדין לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום שבין 1000 ל-5000 שקלים חדשים, בשל כל הפרה של החובה למסור תלוש שכר במועד, ואולם קביעת

- (2) הסכום בפועל (נטו) לתשלום;
- (3) דרך תשלום השכר, ואם הוא משולם שלא במישרין, בהתאם לסעיף 6 לחוק - הגורם שבאמצעותו משולם השכר.
8. שכר מינימום לחודש ושכר מינימום לשעה, לפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987,³ המעודכנים לתקופת התשלום; ואולם, לגבי עובד שטרם מלאו לו 18 שנים יצוין בתלוש השכר שכר המינימום כאמור שנקבע לפי סעיף 16 לחוק האמור, בהתאם לגילו של העובד:
6. תיקון חוק שעות עבודה ומנוחה
- בחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951,⁴ בסעיף 25, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) לענין שעות עבודה, שעות מנוחה שבועיות ושעות נוספות ייערך הרישום בפנקס לפי הוראות אלה:
- (1) הרישום ייערך באופן שוטף ויכלול רישום שעות עבודה בפועל;
- (2) לא בוצע הרישום באמצעים מכניים, דיגיטליים או אלקטרוניים, ייחתם הרישום בידי העובד מדי יום ויאושר בחתימת אחראי שהמעביד מינה לכך"
7. תיקון חוק הספנות (ימאים)
- בחוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973⁵ -
- (1) בסעיף 71 -
- (א) בכותרת השוליים, במקום "פירוט על השכר" יבוא "תלוש שכר";
- (ב) אחרי "הסכומים שנוכו" יבוא "בתלוש שכר בהתאם להוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958", והמילים "ואת צורתו" - יימחק;
- (2) בסעיף 72, במקום "פירוט השכר" יבוא "תלוש השכר".
8. תיקון חוק שכר מינימום
- בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987,⁶ בסעיף 7ב, בכל מקום, במקום "פירוט שכר" יבוא "תלוש שכר", ובמקום "בפירוט השכר" יבוא "בתלוש השכר".
9. תיקון חוק עובדים זרים
- בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991⁷ -
- (1) בסעיף 10 -
- (א) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "של פירוט שכר העבודה" יבוא "של תלוש השכר כמשמעותו בסעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - תלוש שכר);
- (ב) בסעיף קטן (ה), במקום "פירוט שכר העבודה" יבוא "תלושי שכר";
- (2) בסעיף 2(ב), במקום פסקה (7) יבוא:
- "(7) לא מסר לעובד הזר תלוש שכר או מסר לעובד הזר תלוש שכר שלא נכללים בו פרטי השכר ששולם לעובד, כולם או חלקם, בניגוד להוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 6 עד 10 השכר, מוצע לתקן את סעיף 25 לחוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א-1951, שעניינו רישום נוכחות בפנקס שעות עבודה, ואת, בשל חשיבותם של רישומי הנוכחות לחישוב שכרם של עובדים. התיקון מבקש לחייב את רישום הנוכחות בפנקס שעות עבודה בפועל, וכן לערוך את הרישום באמצעים מכניים, דיגיטליים או אלקטרוניים, או, אם הוא נערך בכתב - בחתימת יד העובד מדי יום ובאישור האחראי שמינה המעביד, במטרה להבטיח רישום מהימן (סעיף 6).

³ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 204; התשס"ב, עמ' 100.

⁵ ס"ח התשל"ג, עמ' 329; התשס"ה, עמ' 992.

⁶ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68; התשס"ב, עמ' 493.

⁷ ס"ח התשנ"א, עמ' 102; התשס"ז, עמ' 67.

10. בחוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ב-2002⁸ בסעיף 3(3), במקום הסיפה החל במילים "פירוט שכר העבודה" יבוא "כמשמעותו בסעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958". תיקון חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה)
11. (א) תחילתו של חוק זה _____ ימים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה). תחילה ותחילה
(ב) חוק זה יחול על פנקס שכר ותלוש שכר לגבי שכר שמועד תשלומו מיום התחילה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

- לשם התאמה בין הוראות החוק המוצע להוראות חקיקה אחרות בנושא זה, מוצע, בסעיף 9, להחליף את העבירה שבסעיף 2(ב)7 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 שנוסחה היום הוא:
- לא מסר לעובד הזר פירוט שכר העבודה ששולם והסכומים שנוכו מהשכר, לפי הוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958.
- כמו כן מוצעים תיקונים בחוקים נוספים לשם החלפתו של המונח "פירוט שכר" במונח "תלוש שכר".

חברי הכנסת: אפי איתם, שלי יחימוביץ, משה שרוני, דוד אזולאי

⁸ ס"ח התשס"ב, עמ' 210: התשס"ח, עמ' 18.
מועד התחילה ייקבע בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השניה ולקריאה השלישית.

הצעת חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 5) (הודעה בעת רישום למוסדות חינוך), התשס"ח-2007*

תיקון סעיף 9ולד 1. בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, בסעיף 9ולד, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) שר החינוך, באישור הוועדה, יקבע הוראות לעניין:

(1) חובת הרשם לברר, בעת הרישום של התלמיד, את הצורך בביצוע התאמות נגישות; בפסקה זו, "הרשם" - כהגדרתו בתקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), התשי"ט-1959;

(2) מועדים ליידוע הבעלים של מוסד החינוך או גן הילדים בדבר רישומו של התלמיד והצורך בביצוע התאמות הנגישות, ומועדים לביצוע התאמות הנגישות עבורו או עבור הורהו, והכל כדי להבטיח שביצוע ההתאמות יסתיים טרם ביקורו הסדיר של התלמיד במוסד החינוך או בגן הילדים."

ד ב ר י ה ס ב ר

התאמות הנגישות, באופן שיבטיח כי לתלמיד או להורהו תתאפשר נגישות עם תחילת הביקור הסדיר של התלמיד במוסד האמור.

ההוראות שייקבעו לפי הסעיף המסמיך יתייחסו לשלבים השונים, החל במועד הרישום, שבו יהיה הגורם המופקד על רישום תלמידים חייב לברר אם יש צורך בביצוע התאמות לתלמיד או להורהו, המשך במועד ליידוע מוסד החינוך או גן הילדים על הצורך בביצוע התאמות עבור התלמיד שנרשם או עבור הורהו, וכלה במועדי הביצוע של התאמות הנגישות, שיתבצעו בטרם יתחיל התלמיד בלימודיו, לרבות תלמיד שכבר לומד במוסד החינוך או בגן הילדים.

סעיף 9ולד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, קובע את זכאותם של תלמיד עם מוגבלות ושל אדם עם מוגבלות שהוא הורה של תלמיד, לנגישות למוסד חינוך ולגן ילדים. הזכאות היא לנגישות פרטנית, בהתחשב במגבלה של התלמיד או ההורה, והיא מחייבת את מוסד החינוך או את גן הילדים בהתקנת התאמות שיאפשרו לתלמיד או להורהו, לפי העניין, נגישות סבירה. סעיף קטן (ד) לסעיף האמור קובע כי ביצוע התאמות הנגישות ייעשה מיד לאחר המועד שבו נודע לראשונה למוסד החינוך או לגן הילדים על רישומו של התלמיד למקום.

הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה להסמיך את שר החינוך לקבוע הוראות לעניין מימוש החובה לביצוע

חברי הכנסת: סטס מיסז'ניקוב, רוברט אילטוב, סופה לנדבר, אלכס מילר, ליה שמטוב

* הצעת חוק מס' 2236/17/פ: הועברה לוועדה ביום ד' בתמוז התשס"ח: (20 ביוני 2007).

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152; התשס"ח, עמ' 291.

² ק"ת התשי"ט, עמ' 1160.